

SVEDOK IZ UN-a „ŠOKIRAN“ GENERALOVIM PORICANJEM

Author: [Goran Jungvirth](#)

Tvrđi se da je Čermak odbacio izveštaje UN-a o paležu i pljački nakon Operacije Oluja. Nekadašnji vojni posmatrač UN-a izjavio je da je bivši hrvatski general Ivan Čermak odbacio izveštaj međunarodnih posmatrača o kršenju ljudskih prava krajiških Srba u avgustu 1995., tvrdeći da se nisu dogodili nikakvi zločini.

Tadašnji vršilac dužnosti visokog vojnog posmatrača, Mihail Jermolajev (Mikhail Ermolaev), rekao je kako je nakon hrvatske vojne ofanzive, takozvane Oluje, misija UN-a poslala brojne proteste okrivljenom Čermaku, u kojima mu je ukazala na masovna razaranja, pljačku i spaljivanje kuća Srba koji su pobjegli iz Knina i obližnjih sela.

No, Čermak je – po rečima svedoka – negirao da su se pod njegovim nadzorom dogodili bilo kakvi zločini.

„Kada smo od generala Čermaka odlučno zatražili da zaustavi ta kršenja ljudskih prava i napokon preuzme kontrolu nad sektorom, od tog gospodina nam je stigao odgovor koji nas je zaista šokirao“, kazao je ruski mornarički kapetan Jermolajev.

„Navodno, u Sektoru Jug (oblast pod zaštitom UN-a, na jugu Krajine), od trenutka kada je on preuzeo komandu, nije bilo nikakve pljačke, ničega.“

Pomenuta vojna operacija trajala je od 4. do 8. avgusta 1995., i izvedena je sa ciljem da se ponovo preuzme područje Krajine, koje su do tada kontrolisali pobunjeni Srbi.

Jermolajev kaže da je u to vreme došao do zaključka da Čermak, koji je od 5. avgusta bio komandant Kninskog garnizona, nije mogao ostati neupućen u zbivanja na terenu.

„Svi putevi i sve operacije hrvatskih snaga bile su pod [Čermakovom] kontrolom“, rekao je on. „Bio sam siguran u to da je Čermak upoznat sa zbivanjima u zoni vlastite odgovornosti.“

Čermaku se sudi zajedno sa komandantom Operacije Oluja Antom Gotovinom, i komandantom specijalne policije Mladenom Markačem. Njima trojici se pripisuje komandna odgovornost za zločine koji su nad srpskim civilima počinjeni tokom i nakon Operacije Oluja.

Tri generala se terete za učešće u „zajedničkom zločinačkom poduhvatu“ čiji je cilj bilo trajno proterivanje srpskog stanovništva iz Hrvatske. U optužnici se navodi da je, u periodu od avgusta do novembra 1995., u samom Kninu ubijeno najmanje 30, a na čitavom području Krajine najmanje 150 ljudi.

Svedok je ove sedmice opisao i kako je, nakon što je hrvatska vojska ušla u Knin, kretanje vojnih posmatrača UN-a – premda su obilazili teren koliko su mogli – ipak bilo veoma ograničeno.

Međutim, tokom unakrsnog ispitivanja, Čermakov branilac Endrju Kejli (Andrew Cayley) kazao je kako je njegov klijent izdao naredbu kojom se posmatračima UN-a nedvosmisleno garantuje sloboda kretanja, te kako je njihovo putovanje na tom području zapravo sprečila civilna policija – nad kojom okrivljeni nije imao kontrolu.

Jermolajev se sa time nije složio. On je ispričao kako je već na njihovom prvom sastanku – nakon što je general zvaničnike UN-a uveravao da će preduzeti brojne mere na terenu, pogotovo one koje su se ticale slobode kretanja UN-ovih posmatrača – stekao utisak da Čermak kontroliše čitav Sektor Jug, uključujući i tamošnje policijske jedinice.

„Smatram da se, ukoliko neka osoba tvrdi da je nadležna za izvesnu oblast, krivica ne može pripisati šefu kninske policije“, kazao je svedok.

Kejli je rekao da je njegov klijent bio komandant samo Kninskog garnizona, a ne čitavog Sektora Jug (koji je obuhvatao okolno područje), naglašavajući i da okrivljeni nije bio nadležan za kontrolne punktove.

„I ne možete da kažete da Vam je iko pomenuo da je general Čermak odgovoran za kontrolne punktove na području Knina, zar ne?“, upitao je Kejli svedoka.

Svedok je odgovorio: „Ne, ne, ne mogu.“

Branilac Mladena Markača, Tomislav Kuzmanović, ukazao je na to da su mesec dana pre toga i srpske snage ograničavale kretanje osoblja UN-a.

Tokom zasedanja, odbrana je predočila i zahtev za evakuaciju 32,000 civila iz zone odgovornosti UN-a, koje su podnele srpske snage. Time je pokušala da odbrani tezu da su – protivno onome što stoji u optužnici – Srbi sami organizovali odlazak civila sa pobunjenih područja, odnosno da ih nije proterala hrvatska vojska.

Prilikom ispitivanja svedoka, Gotovinin advokat Gregori Kiho (Gregory Kehoe) izneo je odbranu koja se odnosila na onaj deo Jermolajevljevog svedočenja koji je išao u prilog tvrdnje tužilaštva da je hrvatska vojska dejstvovala na naseljena područja.

Na početku Operacije Oluja, Jermolajev se – kako je rekao – zatekao u svom kninskom stanu, koji je, kao i nekolicina drugih civilnih objekata, bio pogođen granatom.

Kiho je pak konstatovao da se Jermolajevljev stan nalazio u neposrednoj blizini srpske kasarne, te da ga stoga treba shvatiti kao kolateralnu štetu.

Suđenje se nastavlja iduće sedmice.

Goran Jungvirth je obučeni izveštač IWPR-a iz Haga.

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/svedok-iz-un-%E2%80%9E%C5%A1okiran%E2%80%9C-generalovim-poricanjem>